

СЪКРОВИЩАТА НА ВЕЛИКА СТАРА БЪЛГАРИЯ

Данка Стоянова

Резюме: В изложението се посочва, че големите български съкровища са нашето историческо наследство и принадлежат на древната ни държава, която както знаем не започва от Аспарух.

Припомняйки историята на техните открития се отбелязва, че те са съхранили блясъка и величието на българската държава и са извор на самочувствието и на националната ни гордост. Затова златото на Велика България трябва да заеме мястото си в музеите, ако не в оригинал, то като добре изработени копия и да присъства в учебниците на децата ни. В тази насока са усилията на Всенародно движение „Българо – славянско единство“, съвместно с кметство „Аспарухово“ и Община Варна за възстановяване на Аспаруховия вал, изграждане на Пантеон на най-ценните реликви на българската държавност с копия като например на Орлето на Кан Аспарух, на съкровището на Кан Кубрат и др., както и създаване на възпоменателна алея на великите български царе.

Ключови думи: род Дуло, Велика България, Кубрат, Аспарух, Малая Першчепина, Ермитаж, Над Сен Миклош – Република Румъния, с. Вознесенка – Харковски музей, с. Ерсеке – Албания, Аварско съкровище – галерия „Сотби“ – Лондон, Метрополитен – САЩ.

Големите български съкровища са нашето историческо наследство и принадлежат на древната ни държава, която както знаем не започва от Аспарух. Тяхното изящество на формите, на орнаментите, изумителната им пластична красота сама по себе си е едно неоспоримо доказателство както за ювелирното майсторство на нашите предци, така и за величието на държавата България.

Големите български съкровища бележат огромните територии, върху които са живели българите, при това **съвсем не като номадски племена**, а като високо организирани общности. Съвременните потомци, обаче, сега могат да видят само част от скъпите реликви, пръснати в няколко чужди музеи. Друга част от намерените предмети **е недостъпна**, защото обитава частни колекции. Златото на Велика България трябва да заеме мястото си в музеите, ако не в оригинал, то като добре изработени **галванистични** копия от благороден метал. Снимки на съкровищата от могъщата Велика България трябва да присъстват в учебниците на децата ни, защото

славата на Велика България ни е нужна за да възкреси националната ни гордост.

„Едва ли има в света друг народ, който така слабо познава своята история.... Издадени са монументални исторически трудове, но академичният им научен език е недостъпен за простосмъртните.... от друга страна това незнание се дължи и на многократното пренаписване на историята.... А може би причината е по-отчайваща: старата наша история надвишава сегашното ни жалко самочувствие като народ, сравнението с миналото ни потиска и ние не искаме да го спомняме....“ Така написа Стефан Цанев в Хрониките си.

Да припомним най-големите и известни открития:

1. Съкровището на Кубрат, открито край с. Малая Першчепина, Украйна – 800 предмета, намира се в Ермитажа;
2. Съкровището от Над Сент Миклош в област Банат – Румъния – 23 златни съда с общо тегло 10 кг. Намира се във Виенския художествено исторически музей.
3. Предметите от гроба на Аспарух открит край с. Вознесенка, Украйна. Намира се в Харковския музей.

4. Съкровището на Кан Кубер, намерено край албанското село Врап. Поделено е между музея „Метрополитен“ САЩ и Археологическия музей в Истанбул.

Златна чаша от съкровището на кан Кубер, намерено край Албанското с. Врап. Части от него са в Метрополитен музей в САЩ и в археологическия музей на Истанбул

5. Съкровището от Ерсекe, село в Албания. Притежание на неизвестен колекционер.

Тези български съкровища са в състояние да опровергават думите на Ст. Цанев, защото са съхранили блясъка и величието на българската държава във времето и са извор на самочувствието и на националната ни гордост от славното минало на Отечеството ни.

Гривна – част от съкровището на кан Кубрат, открито край с. Малая Перешчепина, Украйна. То е най-голямото в ранното Средновековие. Съдържа над 800 предмета. Намира се в Ермитажа.

1. Съкровището на Кан Кубрат, открито край с. Малая Перешчепина,

Украйна, е най-голямото в ранното Средновековие. Съдържа 800 предмета от погребението на Кан Кубрат и се намира в Ермитажа.

Старите хора от сгушеното сред степите на Украйна селце Малая Перешчепина, още помнят онзи ден 29 май 1912 г. когато десет годишният Фьодор Деркач влетял като вятър в стаята на родителите си, размахвайки в ръката си златна чаша с думите „Злато, много злато мамо, има в степта“. След минути към високият бряг на р. Ворскла се втурнали десетки хора с лопати и мотики. След час вече нямало дом без купчина златни предмети. И добре, че селският учител Виктор Парихин се сетил и впрегнал каручката и за половин час бил в близката Полтава на 16 км. След още час милиционери и музейни специалисти, обхождайки къща по къща, успели да издирят, съберат и опишат близо 800 предмета: сервиз с 11 златни чаши, няколко позлатени блюда, златен мъжки колан, златна огърлица от изумруди – всичко 80 кг. Така, в този паметен ден на 1912 г. се ражда за света, за науката и за българската история златното съкровище от погребението на Кан Кубрат. Опаковано в сандъци то заминава в Ермитажа в Санкт Петербург, където остава да лежи цели 60 години, докато 80 годишният професор от Мюнхен – Йоахим Вернер безспорно установява, че това е погребението на българския Кан Кубрат. „Аз правих проучвания и в Албания – заявява той – край с. Врап в Албания открих също част от това българско съкровище на Велика България. По онова време – седми век България наистина е била сред най-мощните държави в Европа. Затова мисля, че основаването на българската държава трябва да се върне още поне 50-60 години назад.“

През 1989 г. част от златното

съкровище на Кан Кубрат е показано в Историческия музей в София, където днес има копия на някои предмети.

2. Аварското съкровище – под това название в края на 1981 г. в галерия „Сотби“ в Лондон е показана колекция от златни и сребърни монети, намерени в с. Еркесе, Албания, които специалистите уподобили на откритото през 1901 г. във Врап, пак Албания, съкровище. Златните предмети от Врап несъмнено били „царски инсигнии“, т.е. знаци и символи, които има право да носи само владетелят. Техният стил сочел като място на производство и употреба Аварския кагант – държавно обединение на „обрите, българските славяни и котраги в Панония и Срем“.

Експертите преценили, че предметите от новото съкровище също могат да принадлежат само на някой от владетелите на могъща държава. Коя обаче? Златните и сребърни вещи били предадени за експертиза на световноизвестния немски археолог Йоахим Вернер. За да разгадае тайнствения произход на съкровището, той предприел пътуване в Албания. Посетил старото находище Врап, недвусмислено утвърдил и местонахождението на новото сензационно царско съкровище – Ерсек (малко градче, близо до албанско-гръцката граница, 80 км. южно от Охрид, 120 км. югоизточно от вече известния със златното „каганско“ съкровище Врап).

И двете съкровища са единствените които съдържат отлети поясни гарнитури от злато. Върху една от брънките на княжеския колан, открит в царското съкровище във Врап, е гравиран знак, идентичен с онзи, който се появява и на един княжески колан от Озора (място между Дунав и езерото Балатон в Унгария). Това е накарало сръбския археолог Й.Ковачевич да

предположи, че канският клан (род), на който принадлежат гробовете от Малая Перешчепина, от Озора, както и съкровищата от Врап и Еркесе е един и същ. Множествата доказателства говорят, че това е **българският род Дуло**. С голяма доза сигурност може да се предположи, че наименованието „долная земя охридска“, което срещаме в добавките към Манасиевата хроника, се отнася точно за Ерсекската, Долнопреспанската и Корчанската котловина (Девол). Манасиевата хроника посочва именно тази земя като територия на първо трайно заселване на българските славяни и котраги, както и на тяхното военнополитическо стабилизиране през VI век.

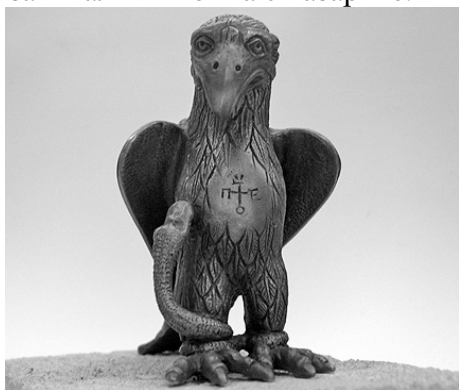
И така търсената велика държава е България – една от Българите. А печалното в случая е, че скъпоценните предмети на Кан Кубрат, намерени във Врап, които свидетелстват преди всичко за културата на тази българска държава, се пазят в Метрополитън музей в Ню Йорк и в Истанбул, а онези, открити в Ерсек и показани в галерията „Сотби“, имат вече неизвестен частен собственик. Нашата държава не направила дори и опит да ги откупи.

3. В Украйна, край с. Вознесенка, Полтавско, през 1930 г. е открит гробът на Кан Аспарух. В него е намерен сребърен орел, на чиито гърди е изкован кръст, а около раменете му е написано Испор, едно от имената на Аспарух. На гърдите на орлето е издълбан монограмът на кана, а на едно от крилата е поставен знакът на рода Дуло.

Всъщност това е масов гроб на 35 прабългарски воители. Съкровището съдържало над 1500 златни и сребърни предмети, части от погребения на коне...Било разделено в три музея – в Запорожие, в Днепропетровск и в Харков. По време на Втората световна война обаче експонатите от Вознесенка

е трябвало да бъдат евакуирани в Уфа. При транспортирането им през 1941 г. върху влака пада германска бомба и предизвиква пожар. Докато го потушавали в суматохата голяма част от колекцията обгоряла или била открадната.

Много учени са изследвали орлето на Аспарух. Смята се, че е било връх от римско легионерско знаме. Съкровището на Вознесенка е от началото на VIII век, което съвпада със смъртта на Аспарух при боевете около българско - хазарската граница. Находките са открити точно на тази граница, където вероятно е била последната битка на кана. Български аноним от XI век сочи, че Аспарух е бил убит от измаилтяни (т.е. от хазари) на р. Днепър. Това съвпада със сведенията, че е загинал във война с хазарите.

Орлето на Аспарух

Орелът на Аспарух, изложен в НИМ, е точно музейно копие със сертификат на Запорожкия краеведически музей. Изработено е от бронз и е посребрено. Дарено е от Иван Василиевич Плачков, българин от Бесарабия.

4. Над Сент Миклошкото златно съкровище е открито през 1799 г. край град Над Сент Миклош в Банат, сега Румъния. Намерено е случайно от работник на двамата братя преселници от България Христо и Кирил Накови. По-късно е подарено от тях на император Йосиф II. Понастоящем се

намира в Художествено историческия музей във Виена. Надписите на съкровището доказват не само принадлежността му на първия български владетел, но и че той, Кан Аспарух е бил кръщаван в християнски купел, т.е., че Аспарух е бил християнин. Открито е на дълбочина 50-60 см. Представлява 23 съда, изработени от злато с общо тегло 10 кг.: седем кани, две от които са богато украсени с ритуални историко-митологични сцени; седем двойни чаши; две двойки походни тасчета; чаши с високо столче; малки чашки с ритони; чаши, наподобяващи черепи и т.н. В научните среди е известно като българското съкровище от Над Сент Миклош. Но, както стана известно наскоро, в австрийския музей, където са изложени предметите, никъде не било отбелязано, че съкровището е прабългарско.

Изключително интересни са надписите, врязани върху повечето съдове. Те са на гръцки и прабългарски език. С гръцки букви е записана годината на изработване на съкровището – 6021-ва от сътворението на света, т.е. 693 г. от раждането на Христос. Тя е написана и на прабългарски език – Годината на змията. През същата 693 г. България е управлявана от Кан Аспарух (665-701). Това означава, че съкровището е изработено по негово време и действително в един от надписите ясно се чете името Есперих – така както е записан владетелят в „Именника на българските канове“ – първия български исторически летопис.

През 70-те години на миналия век, по времето, когато Людмила Живкова е министър на културата, австрийският канцлер Бруно Крайски подарява на българската държава копие на съкровището.

България е най-старата европейска държава, която е запазила името си през вековете. Испания носи името си от 1479 г., Швейцария от началото на XI век, Полша от края на X век, Франция от 843 г., Англия от 827, а България? От 681 година ли? Ами Кубрат и снопа с пръчки? Ами българско царство на север от Китай, за което се знае, че по време на слънчевото затъмнение на 22 октомври 2137 г. преди Христа победило китайците, понеже си имало календар и предварително знаело какво ще се случи? А държавата с име Балхара или Балх в днешния северен Афганистан, дето обяснява странния феномен, че имаме един куп общи думи с афганистанците, като нищо не ни свързва с тях ни исторически, ни географски? А държавата Балхара в северна Индия? А названията Мадара, Тунджа, Сакар и Шипка, които носят планини и реки, намиращи се през девет земи в десета? А Балхара в Памир, чиято столица Балх един древногръцки историк нарича „перлата на Азия“? Колко България са основали предците ни? Някой казват седем, други девет и дори дванайсет.

Същият този Кубрат, който знаем най-вече от картината на Димитър Герджиков за снопа пръчки, който завещал на синовете си да останат заедно, е бил изключително образован, понеже живял и учил в Константинопол, където освен това приел християнството – повече от два века преди Борис Михаил да покръсти българите.

Ето, затова са ни нужни съкровищата на Велика България – защото много българи не само не знаят за част от историята ни, но нещо по-лошо – те не вярват, че това е истина. Отказват да приемат, че сме били велики, могъщи и горди, че устройството на нашата (нашите)

държава (държави) било дотолкова изпреварило другите, че те го изучавали и копирали. Дори само календарът на прабългарите е достатъчен, за да оценим тяхната (и наша по наследство) изключителност.

Ето защо ни е нужно златото на Велика България за да възкръснем духовно отново и да изпълним мисията, която ни е отредена в третото хилядолетие – на водеща нация на духа, която ще изведе човечеството към нови духовни хоризонти.

До 1947г. Статуя на Кан Аспарух създадена от скулптора Кирил Георгиев през 1935г., е стояла върху „Аспаруховата кула“ на Римските терми в гр. Варна, където според Шкорпил е бил сключен договора с Византия в 681г.. След 1947г. статуята изчезва, а мястото се преименува в „Римски терми“ (от грешен превод на немската дума *turm* – затворническа кула). Според Хр. Маджаров бюстът на владетеля е стоял до 2000г на пиедестала на „Аспаруховия вал“ (частта към града) – точно срещу Аспаруховия вайн – в южната част на вала. Днес пиедесталът зад колоните с надпис „Аспаруховъ валъ“, както и Римската кула стоят обезглавени.

Има още една светиня: едно странно дърво (чинар), посято по закона на Тангра до Аспаруховия вал при идването на владетеля. (Интересно е, че такъв чинар има и при Охрид, посят от брата на Кан Аспарух при идването му). Чинарът до Аспаруховият вал е огромен, обхващат го десет човека, хванати за ръце. В началото на XXв. е било кафене. Фабрикантът Асен Николов за да го спаси решил да го циментира. Днес неговите останки се намират в двора на фабрика „Първи май“. Колко хора са виждали тези български светини или знаят за тях? А трябва да знаят!!!

Затова по инициатива на Всенародно движение „Българо – славянско единство“, съвместно с кметство „Аспарухово“ и Община Варна за възстановяване на Аспаруховия вал, изграждане на Пантеон на най-ценните реликви на

българската държавност с копия като например на Орлето на Кан Аспарух, на съкровището на Кан Кубрат и др., както и създаване на възпоменателна алея на великите български царе.

Искрено се надяваме, че този път те ще успеят.

Литература:

Ст. Цанев „Българските хроники“

Джагфар Тарихъ – български летописен сборник

Веселин Илиев: „Кубрат“, „Родът Дуло“

Г. Костов „Погребението на Кан Кубрат“

„Хон-Китабъ“ – древен летопис на Кан Кубрат

проф. Халиков; Кул-Гали; проф. Христо Маджаров